

Ст. 102 СКУ узагальнює причини, через які він може бути розірваний. Ця ж стаття говорить нам про те, що договір може бути розірваний у разі неможливості його виконання [4].

Відмова від виконання шлюбного договору оформляється за допомогою подачі обопільної заяви нотаріусу подружжям про відмову від нього. Права і зобов'язання подружжя припиняються на їх вибір.

Шлюбний договір може бути визнаний недійсним тільки судом (ст. 103 СКУ). Подати позов про визнання його недійсним можуть не тільки його сторони (тобто подружжя), але і будь-яка інша особа, якщо положення договору порушує його права [4].

Підстави для визнання його недійсним – загальні, як і для всіх договорів. Недійсним він визнається, якщо суперечить наступним положенням, перерахованим в ст. 203 Цивільного кодексу України.

Отже, проаналізувавши наукову літературу ми бачимо, що укладання шлюбного договору в Україні знаходиться на стадії розвитку, потребує деяких уточнень запозичення іноземного досвіду країн де шлюбний договір є звичним явище. Українці через незнання особливостей шлюбного договору ставляться до нього досить таки критично, не вважають за необхідне укладати такого роду договори.

Список використаних джерел та літератури:

1. Дорошенко Л. М. Деякі аспекти укладання шлюбного договору / Л. М. Дорошенко, А. О. Бистра // Форум права. – 2013. – № 4. – С. 93–97.
2. Лепех С. М. Проблеми реалізації прав на укладання та розірвання шлюбного договору / С. М. Лепех [Електроний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pravoznavec.com.ua/period/article/17975/%D1>
3. Петrenchенко С. А. Актуальні аспекти укладання та розірвання шлюбного договору в Україні : історія та сучасність / С. А. Петrenchенко // Форум права. – 2014. – № 3. – С. 290–295/ [Електоний ресурс]. – Режим доступу : [file:///C:/Users/ASUS/Downloads/FP_index.htm_2014_3_49%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/ASUS/Downloads/FP_index.htm_2014_3_49%20(1).pdf)
4. Сімейний кодекс України: Закон України від 10 січня 2002 р. №2947к/ 96ВР// Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30.
5. Ульяненко О. О Шлюбний контракт – основа вільного вибору / О. О. Ульяненко // Підприємство, господарство та право. – 2003. – № 7. –С. 259.
6. Циверенко Г. П. Шлюбний договір: українська сучасність / Г. П. Циверенко, О. О. Трикоз // Вісник Дніпропетровського університету. – 2014. – № 1. – С. 63–67.

Савицька Олександра Ігорівна

студентка магістратури

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Право дітей з особливими потребами на освіту

Протягом останнього часу світова статистика фіксує тенденцію збільшення народжуваності дітей з порушеннями психофізичного розвитку. На сьогодні в Україні приблизно 12 % дітей від загальної кількості осіб віком до 18 років потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку. Відповідно до вимог Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», держава на

законодавчому рівні повинна забезпечити безперешкодний доступ дітей з особливими потребами до отримання базової, професійно-технічної та вищої освіти, в тому числі в домашніх умовах. На жаль, в дійсності, діти з особливими потребами практично позбавлені права здобути не лише вимріяну, а й будь-яку професію, навчальні заклади так само не пристосовані до потреб таких дітей. такий стан речей викликаний відсутністю необхідних коштів для створення умов, які б забезпечили фактичну рівноправність дітей з особливими потребами.

Проблему права дітей з особливими потребами на освіту розглядали такі науковці: В. Бондар, В. Засенко, І. Луценко, Л. Кирилецька, А. Колупаєва, В. Нагорна та інші. Вони досліджували переважно проблеми соціального захисту, питання інклюзивної освіти людей з особливими потребами в цілому.

Загальна Декларація прав людини закріплює право кожного на освіту та визначає, що освіта повинна сприяти повному розвитку людської особистості (ст. 26) [2]. Цей міжнародний документ закріпив права усіх людей без винятку, не виокремлюючи специфічну групу з особливими потребами – інвалідів. Доступність освіти, можливість вибору навчального закладу та форми навчання гарантована п. 1 ст. 29 Закону України «Про освіту» та ст. 6 Закону України «Про загальну середню освіту». Із внесенням змін у 2014 р. до Закону України «Про загальну середню освіту» в даній статті зазначено, що громадянам України забезпечується доступність і безоплатність здобуття повної загальної середньої освіти в державних і комунальних навчальних закладах незалежно від особливостей інтелектуального, соціального і фізичного розвитку особистості.

Після ухвалення Закону «Про внесення змін до Закону України «Про загальну середню освіту» від 6 липня 2010 р. було внесено зміни до частини третьої ст. 9 Закону «Про загальну середню освіту», де передбачено, що «загальноосвітні навчальні заклади можуть створювати у своєму складі класи (групи) з вечірньою (заочною), дистанційною формами навчання, класи (групи) з поглибленим вивченням окремих предметів, спеціальні та інклюзивні класи для навчання дітей з особливими освітніми потребами» [4].

У жовтні 2010 р. Міністерство освіти і науки України затвердило «Концепцію розвитку інклюзивної освіти», яка передбачає необхідне навчально-методичне забезпечення освітнього процесу в умовах інклюзивного навчання та здійснення відповідних інституційних змін.

Законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про освіту» щодо особливостей доступу осіб з особливими освітніми потребами до освітніх послуг» було прийнято 23 травня 2017 р. Даним законом було врегульовано питання доступу осіб з особливими освітніми потребами до освітніх послуг у навчальних закладах, зокрема:

- закріплено право на освіту осіб з особливими освітніми потребами і надання їм можливості отримувати освіту в усіх навчальних закладах, у тому числі безкоштовно в державних і комунальних навчальних закладах, незалежно від «встановлення інвалідності»;

- запроваджується дистанційна та індивідуальна форми навчання;

- визначено поняття «особа з особливими освітніми потребами», «інклюзивне навчання»;

- особам з особливими освітніми потребами надано можливість отримати психолого-педагогічну та корекційно-розвиткову допомогу, створено для таких осіб інклюзивні та спеціальні групи (класи) у загальноосвітніх навчальних закладах.

Інклюзивна освіта – це система освітніх послуг, що базується на принципі забезпечення основного права дітей на освіту та права навчатися за місцем проживання, що передбачає навчання в умовах загальноосвітнього закладу [3]. В основу інклюзивної освіти покладена ідеологія, яка виключає будь-яку дискримінацію учнів, але в той же час створює відповідні умови для отримання якісної освіти для таких дітей. Інклюзивна освіта визнає, що всі діти можуть повноцінно навчатися, а їх відмінні особливості гідні поваги та є джерелом навчального досвіду для усіх учасників навчально-виховного процесу.

Кількість учнів в інклюзивних класах у 2016/2017 навчальному році збільшилася у порівнянні з попереднім навчальним роком на 35 % – з 2 тис. 720 до 4 тис. 180 осіб. І на даний момент кількість учнів з особливими потребами зростає. Згідно з постановою, для створення інклюзивного класу, потрібно, аби у ньому навчалось не більше 20 дітей. Серед них – 1–3 дитини з розумовою відсталістю або вадами опорно-рухового апарату або зниженим зором чи слухом, або затримкою психічного розвитку і не більш як двоє дітей сліпих або глухих або з тяжкими порушеннями мовлення, або складними вадами розвитку (вадами слуху, зору, опорно-рухового апарату в поєднанні з розумовою відсталістю, затримкою психічного розвитку), або тих, що пересуваються на візках).

Перевага інклюзивного навчання полягає в подоланні ізоляції вихованців, можливості отримання освіти за місцем проживання без відриву від сім'ї, орієнтації дітей з особливими потребами на здорових однолітків та реальній соціальній адаптації з раннього віку [1].

Нажаль, й досі існують проблеми активного провадження інклюзивної освіти в Україні, до них відносять:

- відсутність належного фінансування;
- переповненість класів (кількість дітей більше 20);
- нестача навчальних матеріалів, обладнання, технічних засобів навчання у загальноосвітніх закладах, а також непристосованість приміщень до особливих потреб дітей;
- брак спеціалістів та спеціальних послуг для дітей з особливими потребами, які навчаються в умовах загальноосвітнього закладу.

Отже, реалізація права дітей з особливими потребами на освіту втілена державною політикою у сфері запровадження інклюзивної форми навчання. Політика сучасної України щодо освіти дітей з порушеннями психофізичного розвитку потребує більш активного залучення держави до системного вирішення проблем. Незважаючи на те, що в Україні розроблена законодавча база для здобуття освіти дітьми з обмеженнями, механізми реалізації цього процесу практично відсутні, що негативно позначається на розбудові інклюзивної освіти.

Список використаних джерел та літератури:

1. Бондар В. І. Інтеграція дітей з обмеженими психофізичними можливостями в загальноосвітні заклади: за і проти / В. І. Бондар // Дефектологія. – 2003. – № 3. – С. 2–5.
2. Всеобщая декларация прав человека: Принята резолюцией 217 А (III) Генеральной Ассамблеи ООН от 10.12.1948 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/ declhr.shtml
3. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи : [монографія] / А. А. Колупаєва. – К. : Самміт-Книга, 2009. – 272 с.

4. Про внесення змін до законодавчих актів з питань загальної середньої та дошкільної освіти щодо організації навчально-виховного процесу : Закон України від 6 липня 2010 р. № 2442–VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 46. – С. 545.

Семененко Сергій Віталійович

студент магістратури

Житомирський державний технологічний університет

Стратегічне планування розвитку регіону в контексті європейської інтеграції

В сучасних умовах інтеграції українського суспільства в європейську спільноту стратегічне планування в країні набуває своєрідного значення для забезпечення результативного управління розвитком регіону, а також самої України. Отже з впровадженням стратегічного планування на рівні регіону дозволить створити такі стратегічні характеристики, котрі забезпечать конкурентоспроможність регіону. Однак невизначеність певних питань, пов'язаних з впровадженням цього процесу, визначає потребу у наступних розробках по даному напрямку.

Згідно з висловлюванням професора Р. Л. Брусака, «стратегія – це спрямований процес на визначення напрямку розвитку організації, регіону чи територіальної громади в умовах середовища, що змінюється» [1].

Виходячи з цього, мета дослідження полягає у вивченні проблеми стратегічного планування розвитку регіону в контексті європейської інтеграції. Стратегічне планування потрібно вивчати як систематичний процес визначення мети, а також комплексу заходів з виконання розробленої стратегії, який цілеспрямований на забезпечення її ефективної діяльності в майбутньому. Наслідком стратегічного планування є розроблена стратегія, впровадження якої здійснюється в процесі стратегічного управління.

За основу стратегічного планування взято аналіз як внутрішніх можливостей регіональної економіки, так і зовнішніх конкурентних сил і пошук шляхів використання зовнішніх можливостей з урахуванням специфіки економіки регіону. Можна зазначити, що мета стратегічного планування полягає в покращенні реакції регіону на динаміку світового ринку й діяльність регіонів-конкурентів. Стратегічне планування в цьому випадку виражається сукупність визначених функцій: стратегічний аналіз, визначення місій та цілей, фінансове оцінювання стратегічних альтернатив, вибір типу стратегії управління [3].

На думку Дж. Хігенса, «стратегічне управління – це управління метою здійснення місії організації через управління процесом взаємодії організації з її оточенням» [4].

З початком розробки задуму соціально-економічного розвитку регіону є визначення стратегічних цілей та галузевих пріоритетів. Також потрібно пам'ятати, що ключова мета розвитку регіону полягатиме у вирішенні питання забезпечення самостійності території, а головною ціллю стратегічного планування розвитку регіону буде підвищення рівня та якості життя населення.

Отже вірне пояснення стратегічному управлінню можливо надати лише збагнувши, чим цей процес відрізняється від існуючого довгострокового планування.